

*Obavijest***Posjet hrvatskih "opinion formera" NATO-u**

Već druge godine Ured za odnose s javnošću NATO-a (Office of Information and Press) organizira upoznavanje hrvatskih "opinion formera" sa civilnim i vojnim dijelom organizacije. Na početku dvodnevnog posjeta gospodin Daniele Riggio upoznao nas je sa aktualnim procesima unutar NATO-a. Istaknuo je kako su glavni naponi NATO-a usmjereni prema Praškom sastanku (koji će se održati pred kraj 2002. godine), na kojemu bi se trebalo odlučiti o glavnim pravcima budućeg razvoja Saveza. Kao najvažnije teme čelnici ističu proširenje Saveza na još nekoliko zemalja, pri čemu se vrlo često spominje brojka od sedam novih članica. Oko imena "novaka" svi sugovornici su bili vrlo suzdržani, navodeći kako se stvarno može samo pretpostavljati o imenima i broju. Kao drugi izazov pred summit se stavlja terorizam – ugrožavanje sigurnosti članica NATO-a. Teroristi predstavljaju veliki izazov za savez kakav je NATO, jer ne posjeduju konvencionalnu vojnu strukturu, nego su formirani kao mreža s kojom se teško suočavati upotrebom klasičnih vojnih strategija i opreme. Smatra se da su vrlo važna u budućnosti ulaganja u ljude i tehnologiju, jer će ona omogućiti učinkovitiju borbu protiv terorizma. U NATO-u ističu kako je ta tema bila zastupljena već u službenim razgovorima i novom strateškom konceptu još 1999. ali su se tek poslije napada na SAD 11. rujna 2001. povelili ozbiljni razgovori na strateškoj razini organizacije.

Sve veće prijetnje NATO vidi i u nevojnim prijetnjama sigurnosti svojih članica kao što su primjerice ilegalne migracije. Rješavanje takvih pitanja vrlo rijetko podrazumijeva obranu oružanim sredstvima, te se mnogo ulaže u povezivanje ministarstava obrane država članica NATO-a s ostalim ministarstvima na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

U drugom izlaganju gospodin Chris Bennett nas je поближе upoznao sa ulogom NATO-a na Balkanu. Sudjelovanje u mirovnim operacijama za NATO je bio veliki izazov, a posebice u Bosni i Hercegovini. Operacija u Makedoniji je bila različita po zadaćama od one u BiH, jer je planirana i provedena preventivno s ciljem promatranja situacije. Te snage od makedonskih civilnih vlasti često moraju tražiti mandat i nikad ne broje više od 1000 vojnika. U Bosni IFOR ima mandat godinu dana. Bennett je istaknuo kako je put Hrvatske, koja ima vrlo dobre odnose sa Savezom, počeo pratiti i službeni Beograd s kojim se vode neslužbeni razgovori, s predstavnicima vlade, bez novinara. Ti neslužbeni razgovori, u kojima Savez predstavlja Velika Britanija, mogli bi donijeti Srbiji i Crnoj Gori ulazak u Partnerstvo za mir koji je vrlo popularan zbog programa reformi koje partnerstvo nudi.

Iako su vrlo zadovoljni radom naše misije pri NATO-u i iako smo čuli velike pohvale na račun zajedničke vatrogasne vježbe na području Makar-

ske, Benett je rekao da na praškom summitu Hrvatska neće biti primljena u savez.

Stručnjak za pitanje povećanja NATO saveza i za MAP (Membership Action Plan) program, gospodin Konstantine Economides je istaknuo kako biti član MAP-a ne znači da će neka država postati članica NATO-a. Od zadnjeg povećanja saveza u trećem mjesecu 1999, kada su nove članice postale Mađarska, Češka i Poljska, kao i od samog Washingtonskog summita, MAP je jednostavno novi program koji se koristi u zemljama koje žele postati nove članice. Vlada određene države ulaskom u MAP preuzima velike obveze promjena, posebno u dijelu obrane.

Gospođa Burcu San je govorila o borbi protiv terorizma i rekla kako NATO pomaže u kontroli Mediterana, nadzoru aerodroma, te da se na Balkanu postižu dobri rezultati u sprečavanju terorizma. Prema njezinim riječima, NATO može u tim zadaćama biti vrlo uspješan. Ulogu Republike Hrvatske u borbi protiv terorizma ona vidi vrlo značajnom. Isto tako ističe da summit u Pragu neće biti posvećen samo pozivanju država u članstvo NATO-a, već se očekuje i usvajanje trajnijeg koncepta obrane protiv terorizma.

Gospodin Peter Kovacs nas je upoznao i s "vrućom" temom približavanja Rusije i NATO-a. Nakon Rimske deklaracije 28. svibnja 2002. omogućeno je donošenje niza zajedničkih odluka i akcija. Stvara se vrlo učinkoviti mehanizam koji bi omogućio uključivanje Rusije u donošenje odluka u procesima od zajedničkog interesa, u prvom redu sigurnosnih pitanja. Ističe se kako je u suradnji bilo problema, posebice prilikom akcija Saveza u Jugoslaviji. Ipak u veljači 2000. generalni tajnik je posjetio Moskvu i postupno su se, kroz razgovore s predsjednikom Putinom, ostvarivali uvjeti za dobru suradnju. Upravo Putinova suradnja kao prozapadnog političara smatra se ključnom u razvoju odnosa između NATO-a i Rusije. Nakon 11. rujna ta je veza postala i čvršća jer se uvidjelo da je u borbi protiv terorizma uloga Rusije, u razmjeni informacija, osiguranju zračnih koridora i sl., od neprocjenjive važnosti.

Drugog dana posjete naše je izaslanstvo posjetilo SHAPE (Supreme Headquarters Allied Powers Europe) u Monsu gdje su nas domaćini upoznali sa čitavim vojnim kompleksom.

Domagoj Bebić